

Protokoll styrelsemöte SAK, 2022-11-19

Tid	09.00-16.30
Protokoll	Klas Bjurström
Plats	TEAMS

Mötesdeltagare		
Morsal Aimal	Ordinarie	
Anders Fänge	Ordinarie	
Azadeh Rojhan Gustafsson	Ordförande	
Pia Karlsson	Ordinarie	
Philip Latif	Suppleant 2	
Ann-Charlotte Lyman	Ordinarie	
Siwita Nasser	Suppleant 1	Frånvarande
Anders Rosén	Ordinarie	
Annika Schabbauer	Ordinarie	Från §5
Karl Tarring	Ordinarie	Förhinder §10-11
Lars Wennberg	Ordinarie	
Klas Bjurström	Strategisk Rådgivare	Protokoll, endast §1-17
Andreas Stefansson	Generalsekreterare	Endast §1-17
Shah Mahmood	Chief Executive Financial Officer	Endast §8-12
Emil Rissve	Föreningshandläggare	Endast §15
Maria Bodänge	Valberedningen	
Lena Asplund	Valberedningen	
Björn-Åke Törnblom	Föreningsrevisor	
Christer Persson	Föreningsrevisor	

1. Öppnande, beslutsförhet

Mötet öppnades av ordförande Azadeh Rojhan Gustafsson som hälsade alla välkomna. Konstaterades att styrelsen var beslutsför.

2. Val av justerare att med ordföranden justera protokollet

Beslut

att Lars Wennberg tillsammans med ordförande justerar dagens protokoll

3. Fastställande av föredragningslista

Azadeh Rojhan Gustafsson informerade om att styrelsen under mötet kommer att behöva behöva diskutera finansieringen från Sida för 2023, vilket görs under punkten GS-rapport.

Anders Rosén anmälde information om en utvärdering av styrelsehelgen 8-9 oktober till övriga punkter.

Beslut

att med detta fastställa dagordningen

4. Föregående protokoll

Björn-Åke Törnblom har uppmärksammat att det i närvarolistan i protokollet 2022-10-09 står att Lina Mälberg är representant för valberedning, vilket är fel. Skall vara Föreningsrevisor.

Inga synpunkter inkom i övrigt på protokoll FS 2022-10-09.

Beslut

att lägga protokoll FS 2022-10-09 till handlingarna

5. Reflektioner styrelsens besök i Afghanistan

Hösten 2022 kunde SAKs styrelse för första gången sedan 2019 åter besöka SAK på plats i Afghanistan, efter att först ha förhindrats av Covid19 och därefter av likviditetsproblem till följd av sanktioner efter talibanernas maktövertagande i augusti 2021.

Alla som önskade och kunde resa erbjöds möjligheten. Sex ledamöter reste till slut. Pga begränsad logistisk kapacitet reste styrelsen i två omgångar.

Pia Karlsson	15-26 oktober
Anders Fänge	15-27 oktober
Annika Schabbauer	29 okt –5 nov
Philip Latif	29 okt –5 nov
Lars Wennberg	29 okt –5 nov
Anders Rosén	29 okt –5 nov

Resenärerna berättade för övriga i styrelsen om sina intryck från resan. Några av reflektionerna var:

- Mycket lärrik och välorganiserad resa
- Insikt om hur oerhört mycket ansvar uppdraget innebär för oss i styrelsen för en organisation med 8 000 anställda och en halv miljard kr i budget.
- SAKs "själ" eller karaktär: mycket viktigt att SAK förblir en svensk organisation, en mellanfolklig medlemsorganisation, som upprätthåller och värnar gemenskapen inom organisationen. Detta leder också till att vi bör sträva efter att ha fler utsända svenskar.
- Personalen vi mötte var goda representanter för en rättighetsbaserad solidaritetsorganisation. Engagemang är starkt hos kollegorna, de tar sitt arbete på största allvar.
- Intressant att se hur väl och konstruktivt SAK applicerar "principled pragmatism" i realiteten.
- Fortfarande många kollegor som försöker lämna landet.
- Omtumlande att inse svårigheterna som kollegorna i tex Ghazni har levt med under lång tid av konflikt, liksom deras ansträngning för att idag hantera en stor tillströmning av patienter, inte minst flickor och undernärda barn.
- Att SAKs säkerhetsregim idag är överdriven, vilket skapar distans i organisationen och minskar utsändas förståelse för landet. Säkerhetsregimen föder sig själv.

Andreas Stefansson kommenterade mycket kort några av reflektionerna men bad om att vid nästa möte återkomma med kompletterande reflektioner om förändringar i kontexten och möjliga insatser framöver.

6. GS-rapport Q3, inklusive Internal Audit

GS uppdaterade styrelsen kort om några utvecklingar, bland annat

- Att repressionen fortsätter öka, inklusive fler begränsningar av kvinnors fri- och rättigheter
- Att påbud gått ut om att sharia ska implementeras fullt ut av domstolar, inkl kroppsstraff
- Att SAK upplever allt fler störningar från DFA med krav ställda på detaljnivå avseende bland annat programarbetet, rekryteringar, visum mm
- Komplikationer i dialogen mellan UNICEF och hälsoministeriet försvårar ansökningar och försenar beslut om implementering av HER och finansiering. I nio provinser uppges att DFA till exempel vill kontraktera andra organisationer än de UNICEF bedömer lämpligast.
- SAK har nu finansiering för HER/hälsa november ut, och befarar att vi kan få förlängning någon månad i taget framöver vilket kan komma att påverka inte minst vinterförberedelserna.
- Att andelen kvinnor inom SAK ökat något jämfört med förra året, både avseende kontor och fältarbetet.

Signaler om lägre anslag från Sida

Sida indikerade på torsdagen 17 november att deras finansiering av SAK kommer att begränsas till 200 MSEK, dvs samma nominella nivå som gällt 2018-21. SAKs insatser har dock sedan 2018 ökat genom naturlig tillväxt, samtidigt som inflation och växelkurser gör att stödet minskar i reellt värde, varför SAK ansökte om 250 MSEK, vilket skulle vara motsvarande nivå inräknat naturlig tillväxt samt några föreslagna nya insatser.

Begränsningen till 200 MSEK kommer att innebära nedskärningar i SAKs sida-finansierade arbete, tex en del konstruktioner, liksom insatser för att bekämpa Covid19 och andra programområden.

Med anledning av detta kommer ordföranden eventuellt att kalla till ett uppföljande kortare styrelsemöte före nästa ordinarie styrelsemöte 21 januari.

7. Uppdatering anti-korruption

Klas Bjurström sammanfattade kort SAKs process för anmälning, bedömning och utredning av misstänkt korruption, liksom roller och mandat för *Internal Audit Unit*, *landchefer*, *GS* och *Anti-Corruption Committee*.

Därefter beskrevs läget avseende misstänkta och utredda fall under året. Hittills har nio utredningar genomförts under 2022 och ytterligare tre pågår. I fem av 9 fall har någon oegentlighet kunnat beläggas. De fall i vilka någon slags oegentlighet kunnat påvisas beskrevs särskilt.

Den mest frekventa misstanken anmäld via SAKs visseblåsarsystem relaterar till rekrytering, och är oftast ett ifrågasättande av varför någon inte gick vidare i en rekrytering. Två tredjedelar av alla anmälningar under 2022 är av denna art, vilket speglar det stora antal rekryteringar som gjorts under 2022, mer än 1000 stycken, av vilka ett 20-tal överklaganden eller anmälningar inkommit. Vidare beskrevs den geografiska fördelningen av anmälningar över SAKs regionkontor.

8. 9 Month Budget Follow-up

Shah Mahmood föredrog budgetuppföljningen till och med september, samt redogjorde för de budgetlinjer som avviker mer än 10% från budget. Budgetutnyttjandet vid 9 månader var 82 % jämfört med 79% vid samma tid 2021 och 85% 2020.

Nedbrutet per verksamhetsområde:

<i>Utbildning</i>	85%
<i>Hälsa</i>	96%
<i>Inkludering av personer m funktionsneds.</i>	99%
<i>Landsbygdsutveckling</i>	44%
<i>Programutveckling</i>	83%
<i>Sverige</i>	93%

Utmaningar har inkluderat att

- Två stora verksamheter (ABADEI och Health Houses) startade sent under året
- Korta avtal för stora insatser tex Sehatmandi
- Svårigheter i dialog med myndigheter

Bedömning inför årsskiftet

- Vi kommer inte att använda hela budgeten för Abadei
- Hälsovården kommer sakna finansiering, och SAK behöver ha beredskap att använda reserver

- Banksystemet påverkar upphandling från andra länder och vi kommer inte att kunna använda alla medel avsatta för upphandling
- Budgetanvändningen beräknas till ca 93% vid årsskiftet

Presentationen bifogas protokollet.

Beslut
att godkänna budgetuppföljningen för 9 månader.

9. Funding Strategy

Azadeh Rojhan Gustafsson inledde punkten med att beskriva hur det förändrade politiska landskapet i Sverige, liksom andra omvärldsförändringar, kommer att påverka SAKs framtida finansiering. Ett omedelbart exempel är Sidas besked om vad som i praktiken är neddragningar i kommande stöd. Även om utvecklingen av finansieringsstrategin görs av tjänstemannaorganisationen så har den inte bara betydelse för programarbetet, utan också för våra möjligheter att informera om densamma, politisk påverkan och i förlängningen för SAKs karaktär, tex som konsekvens av finansiärers olika engagemang, ansatser, ambition att styra genom dialog mm. Det är därför viktigt att styrelsen fattar ett medvetet beslut om strategin.

Andreas Stefansson beskrev SAKs överväganden, våra behov och kostnadsutveckling, inte minst till följd av naturlig tillväxt med befolkningen inom nästan alla verksamheter.

Några punkter som framhölls var

- att huvudmålen är att finansiera SPn 2023-25, bli stabilare i situationer av osäker finansiering, samt fortsätta diversifiera bland givare
- SAK kommer att växa något under 2022-23, men bör därefter konsolidera med måttlig tillväxt om 10-15% årligen
- Prognosen är att SAK går från ungefär 500 MSEK 2023 till 650 MSEK 2025.
- Att Sidas andel sannolikt kommer att minska framöver.
- Att SAK bör prioritera bilaterala givare som erbjuder kärnstöd, i andra hand långsiktiga givare som erbjuder programstöd (tex EU, UNDP), i tredje hand multilaterala givare för *emergency response*, tex UNICEF, WFP etc

Styrelsen diskuterade presentationen och dess kommentarer inkluderade

- att SAK behöver tydlighet i vilka krav avseende värderingar vi har på potentiella givare. SAK behöver också analys och medvetenhet om hur valet av givare faktiskt kan påverka SAKs arbete, ansatser och karaktär på längre sikt.
- att vi inte kan utgå från att tex statliga givare inom EU är oproblematiska ur ett värderingsperspektiv, inte minst i ljuset av hur bistånd i vissa delar både har använts och kommer fortsätta att användas i säkerhetspolitiska/militärstrategiska syften
- Prognosen om att SAK går från ca 50% till ca 40% finansiering från Sida är ffa en konsekvens av att tänkt expansion mest finansieras av andra givare, samt att Sida inte kommer att öka sitt stöd.
- Att styrelsen gärna ser en förteckning på identifierade godkända och potentiella givare i samband med beslut om strategin.
- Att den nya Strategiska Planen för 2023-25 innebär att tidigare beslut om principer behöver diskuteras igen, inte minst för att styrelsen ska enklare kunna diskutera enskilda finansiärer inför godkännande och därmed kan förekomma den typ av situation

som uppstod i samband med godkännande av *Education For All 2021*.

- Kriterier för godkännande av tex nya stiftelser, företag och andra privata institutionella givare bör finnas i underlag till beslut för kommande strategi.

Andreas Stefansson sammanfattade att då flera aspekter av förslaget till Funding Strategy behöver bearbetas ytterligare, och kommentarer från styrelsen behöver tas i beaktande, föreslås att Funding Strategy läggs för beslut 21 januari, och att det då sker samtidigt som beslut med Reserve Policy.

Presentationen bifogas protokollet.

Beslut
att bordlägga beslut om Funding strategiy till FS 21 januari.

10. Nya givare

Två potentiella givare, Netherlands Development Cooperation (NDC) och Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC), presenterades för styrelsens godkännande. Givarna i fråga är sina respektive statliga utvecklingsmyndigheter. I dialog med SDC har det framkommit att kärnstöd till SAK skulle kunna vara möjligt.

Beslut
att godkänna Netherlands Development Cooperation och Swiss Agency for Development and Cooperation.

11. Reserve Policy

Bordläggning av beslut om Reserve Policy föreslogs till FS 21 januari.

Beslut
att bordlägga beslut om Reserv Policy till FS 21 januari.

12. Workplan & Budget 2023, inklusive beslut om Risk Analysis and Mitigation

År 2023 är första året i SAKs Strategiska Plan för 2023-25. Andreas Stefansson sammanfattade några av de väsentligaste utvecklingarna i arbetsplanens programavsnitt. Styrelsen hade också ombetts läsa specifika delar av WP&B för att säkerställa att hela dokumentet granskades sammantaget.

Styrelsen lämnade ett stort antal kommentarer, från mycket detaljerade till mer övergripande. De mer övergripande omfattade bland annat

- Att kvinnor genomgående bör synliggöras än mer i planen, tex avseende vikten av deras inkludering i beslutfattande

- Att kärnverksamheten ofta är vagt och kort beskriven, till förmån för utförligare beskrivningar av mer perifera insatser. Ett exempel på detta är beskrivningen av CBE
- Hur rimmar SAKs satsning på kommunikation i Sverige med neddragningen av finansiering till information och kommunikation?
- Frågor om relationen mellan det nya Human Resorce Department (som är en HR-avdelning) och den befintliga Human Rights & Gender Unit (som är en stödenhet till programmen)
- Frågor om kriterier för ansökan och prioriteringar mellan provinser som SAK sökt för sitt hälsoprogram (där mer information finns i GS-rapporten)
- Att den monitorering som sker inom kommittén idag är intern, vilket kan vara en riskfaktor som leder till att systematiska brister inte upptäcks, och att SAK nu när säkerhetsläget har förändrats borde göra förnyade försök med tredjepartsmonitorering. GS påminde om att styrelsen nyligen diskuterat, testat och utvärderat tredjepartsmonitorering och därefter beslutat om stärkning och utveckling av SAKs monitorering, snarare än ytterligare insatser med tredjepartsmonitorering.

Lars Wennberg framförde att det faktum att Sidas meddelat att finansieringen kommer att stanna vid 200 MSEK, och att styrelsen därmed redan idag vet att presenterad budget inte håller, innebär att styrelsen bör villkora godkännande av arbetsplan och budget. GS bör därmed uppdras att uppdatera styrelsen redan innan nästa styrelsemöte om fortsatt dialog med Sida och andra eventuella planerade förändringar i arbetsplan och budget.

Den föreslagna budgeten om totalt 519 MSEK för 2023 (jfr 376,4 MSEK för 2022) motsvarar en ökning om 1,7% jämfört med den andra reviderade budgeten för 2022, och en ökning om 38% jämfört med den ursprungliga budgeten 2022.

Shah Mahmood beskrev kort för styrelsen att när budgeten beslutas i november är finansieringen aldrig helt säkerställd. Anpassning efter givarnas faktiska beslutade finansiering är därför ett av huvudskälen till den första reviderade budgeten under våren.

Presentationer bifogas protokollet.

Beslut	
Att	styrelseledamöter med ett större antal förslag till justeringar gärna kan skicka dessa till Klas Bjurström som inför, och att GS ges mandat att därefter godkänna slutlig skrivning.
att	med justeringar enligt påpekanden godkänna arbetsplan och budget 2023
att	föra vidare dialogen med Sida, förklara att deras besked innebär att vi skär i sida-finansierad verksamhet, samt utröna utrymme för ökning
att	GS nära ska följa utvecklingen och vid behov uppdatera styrelsen om situationen avseende finansiering och möjlighet att genomföra insatser enligt beslutad plan
att	revidera budget, och vid behov arbetsplan, under Q1

Enligt Giva Sveriges kvalitetskod skall styrelsen årligen ta ställning till riskanalys för verksamheten och fastställa en organisationsövergripande riskhanteringsplan, samt dokumentera detta i styrelseprotokoll. SAK riskhanteringsplan finns som tidigare i WP&B 2023.

Beslut	
att	med riskhanteringsplanen i WP&B 2023 finna Giva Sveriges krav tillgodosett.

13. Förstå Afghanistan

Pia Karlsson informerade om att fem av fem texter har inkommit, men att ett ganska omfattande redigeringsarbete återstår. Pia föreslog att styrelsen skulle tillsätta en redaktionskommitté som med stöd av Klas och Andreas färdigställer manus med tillägg, och att senast den 1 december lämna manuset till SMO för vidare hantering.

Beslut	
att	tillsätta en redaktionskommitté bestående av Anders Fänge och Pia Karlsson.
Att	redaktionskommittén med stöd av Klas Bjurström och Andreas Stefansson färdigställer manus med tillägg
Att	redaktionskommittén skickar manuset vidare till SMO för senast 1 december

14. Styrelsens Arbetsformer

Azadeh Rojhan Gustafsson redogjorde för pågående arbete med utveckling av styrelsens arbetsformer, fördelning av insatser mellan styrelsen (arbetsformer, arbetsbeskrivningar mm, och SMO (styrelseportal). Förslag till beslut kommer vid nästa styrelsemöte.

15. Ort och Form för SAKs Årsmöte 2023

Emil Rissve är ny föreningshandläggare för SAK och deltog i mötet för att presentera underlaget till beslut angående årsmötet 2023. Två beslut behövs inför kallelse nästa vecka i Afghanistan-nytt; 1) ort för årsmötet, 2) om Årsmötet ska vara helt fysiskt eller i form av hybridmöte.

Emil förordade Falun mot bakgrund av att eventuella utåtriktade arrangemang skulle kunna dra mer folk i en större ort. Hybridmöte förespråkades för att möjliggöra för fler medlemmar att delta.

Anders Rosén redogjorde för att lokalföreningen föredrog Tällberg pga utbudet av faciliteter och att platsen hade bättre förutsättningar för ett socialt lyckat möte. Vidare framhöll Anders Rosén att det var viktigt att lokalföreningen har del i avgörandet

Annika Schabbauer föreslog att anordna en utåtriktad förmånskonsert i samband med årsmötet, till exempel tillsammans med någon lokal kör osv.

Styrelsen konstaterade att den redan tidigare beslutat om att orten ska vara Dalarna, och att den närmare preciserade platsen kan avgöras av kansliet tillsammans med lokalföreningen.

Beslut	
att	delegera till kansliet att tillsammans med lokalföreningen avgöra exakt ort för årsmötet
att	medlemmar ska ha möjlighet att delta i mötet på distans, sk hybridmöte

16. Kommande styrelsemöte

- *Follow-up of board & AGM decisions 2022*
- *Gender Audit follow-up / revisit A Holmberg medverkar*
- *Board Working groups: update*
- *Solidaritetspriset*
- *Funding strategy och Reserve Policy*
- *Beslut styrelsen arbetsordning*
- *Introduktion enhetschefer SMO*
- *Datum FS 2023-24*
- *Kommande revision av SAKs policy*

17. Övriga frågor

Utvärderingen av styrelsehelgen 8-9 oktober

Anders Rosén har sammanställt styrelsens enkätsvar och kommer att skicka ut till styrelsen för kännedom.

18. Utvärdering GS

Styrelsen utvärderade GS efter instruktion och uppdrag. Tjänstemännen lämnade mötet vid punkten.

19. Mötet avslutades

Justerat protokoll på svenska och engelska skickas till styrelse, valberedning, revisorer, ordföranden för lokalföreningar, Directors KMO samt SAKs kansli. I händelse av skillnader mellan protokoll på svenska och engelska ska protokollet på svenska betraktas som gällande.

Justeras	
Azadeh Rojhan Gustafsson	Ordförande
Klas Bjurström	Protokoll
Lars Wennberg	Justerare

Bilagor	
1	GS presentation
2	Presentation 9 month BFU